

Wandeltip: Langs de boorden van de Rupel

Wandeltip

Van eind oktober tot begin maart is de Rupel tussen Boom en Rumst een belangrijk overwinteringsgebied voor watervogels. Met laag tij zoeken honderden meeuwen, eenden en kieviten naar voedsel op de slikplaten langs de waterlijn. Let bij de start van de wandeling op de vaartijden van de veerboot. De boot vaart op het uur en het halfuur en niet om 12u30. Reken op een half uur om van de start naar de veersteiger in Boom te wandelen.

Aan de overkant van de rivier ligt het pittoreske Klein-Willebroek, met museum het Sashuis als één van de toplocaties, wel enkel open van eind april tot begin oktober en enkel tijdens de weekends.

Tot eind januari wordt er gewerkt in de omgeving van het Broek de Naeyer, mogelijk moet je de omleiding langs de Oostvaardijk, de Biezenweiden en de Stuyvenbergbaan volgen. Maar zoals steeds heeft elk nadeel zijn voordeel. Je komt zo voorbij vogelkijkhut Aalscholver in het Broek de Naeyer, in de buurt van wandelknooppunt 191. En bij het volgen van de wandelknooppunten 123 en 152 wandel je door de Biezenweiden.

Tussen wandelknooppunten 95 en 97 heb je een goede kijk op zeilvijver den Bocht, tijdens de wintermaanden een toplocatie voor watervogels, met kuifeenden, futen, dodaarden en meerkoeten als vaste gasten. Met wat geluk zit er ook een zeldzame soort, zoals ijsduiker en roodhalsfuut. Kijk dus voor je vertrek even naar: rupel.waarnemingen.be

1. Vooraleer je de Rupeldijk opwandelt, kan je enkele infoborden bekijken. Op één van de borden wordt het herstel van de rivier en de visvangst van weleer voorgesteld. Tot omstreeks 1900 waren er langs de Rupel enkele bloeiende vissersgemeenschappen actief. Rumst telde in die periode zelfs 12 beroepsvissers. Watervervuiling betekende de doodsteek voor de visserij. Gelukkig is het tij nu gekeerd en zwemmen er opnieuw een 30-tal vissoorten rond in de Rupel, met daarbij ook de legendarische finten of meivissen, zeevissen die in april en mei paaien in getijdenrivieren zoals de Schelde en de Rupel.

2. Vanop de wandelkaai en de veersteiger heb je een prachtig zicht op de oevers van de Rupel. Met laagtij vertoeven op de brede slikplaten voor de kaai van Boom groepen kokmeeuwen, af en toe zitten er ook stormmeeuwen en zilvermeeuwen tussen. Op de meerpalen zitten regelmatig aalscholvers en af en toe een grote mantelmeeuw. In tegenstelling tot de kleine mantelmeeuw zal je grote mantelmeeuwen nooit in grote aantallen aantreffen langs de rivier. Let bij beide soorten op de kleur van de poten, grote mantelmeeuwen hebben roze poten, bij de kleine mantelmeeuw zijn ze geel.

3. Volg je de Rupeldijk, dan kan je vanaf dit kijkpunt een wandeling maken naar vogelkijkhut Visarend. In het elzenstruweel voor de kijkhut kijk je naar aalscholvernesten. In januari keren aalscholvers terug om de nesten op te kalfateren en in februari start een nieuwe broedperiode. Aalscholvers zijn koloniebroeders en de nesten zitten dus erg dicht bij elkaar. Onderaan het elzenstruweel zie je misschien wel enkele afgeknaagde boomstammen, sporen van bevers. Op de grote plas kan je eenden, waterhoentjes, meerkoeten en blauwe reigers bekijken. Bij je terug-

Blauwe reiger – foto: Luc Meert

keer op de Rupeldijk heb je opnieuw een mooi zicht op de rivier.

4. Net voor dit kijkpunt staan in het schor enkele houten bakken op betonnen steunpalen, het zijn kunstmatige broedplaatsen voor oeverwaluwen. Een initiatief van Regionaal Landschap Rivierenland. Een kopie van dergelijke broedwand werd door Natuurpunt Rupelstreek op dukdalf 27 aan de oude sluis van Wintam geplaatst. De verwachtingen waren hooggespannen, voorlopig echter zonder resultaat. Binnendijks kijk je naar de Biezenweiden. Dankzij de aankoop van 20 ha natuurgebied werd Natuurpunt hier eertijds stevig op de kaart gezet.

5. Hier kijk je naar enkele historische gebouwen. Meest opvallend is kasteel den Bocht, oorspronkelijk was dit een jacht-paviljoen van de graven van Hoorn. Het huidige kasteel werd omstreeks 1800 gebouwd, de neogotische toren een eeuw later. Een eindje verder kijk je naar een minder opvallend bouwwerk, een lage gemetste constructie met opvallend stevige steunmuren. Dit gebouw herinnert aan de beerhandel van de 17de eeuw tot de jaren '30 van vorige eeuw. Steden zo-

als Antwerpen en Mechelen produceerden toen grote hoeveelheden menselijke en ook dierlijke mest. Beerruimers trokken langs straten en steegjes om beerputten leeg te maken en mest op te ruimen. De inhoud van de beerkarren werd naar schepen vervoerd. Die schepen of beerotters brachten hun vracht naar grote beerputten langs onze rivieren, daar werd de beer gestockeerd tot lokale boeren de beer opkochten.

6. Ter hoogte van de Bovenzanden tellen we doorgaans de grootste aantallen overwinterende eenden. Opvallend zijn de prachtige pijlstaarten, op topmomenten kan men hier enkele honderden vogels bekijken. Over enkele jaren verandert deze oude potpolder compleet van uitzicht. De plannen om de Bovenzanden in te richten als een overstromingsgebied met gereduceerd getij zijn goedgekeurd. Na de bouw van een gecombineerde in- en uitwateringssluis krijgt het Rupelwater er vrij spel en ontstaan er slikken en schorren en wordt het ongetwijfeld een topgebied voor vogels en vogelkijkers.

7. De wandelbrug over de Dijle biedt je

een mooie kijk op de rivier. In de hoge Canadapopulieren zitten doorgaans enkele aalscholvers, ook wintertalingen en krakeenden vertoeven graag op de smalle slikplaten. Op het einde van de wandelbrug heb je een prachtig zicht op het nieuwe overstromingsgebied Battenbroek. Eind 2021 wordt dit gebied opengesteld, met 2 keer daags een gereduceerd getij dat het gebied in- en uitstroomt, ook hier kijken we al verlangend uit naar wat de toekomst gaat brengen. Hier heb je een goede kans om een biddende torenvalk te bekijken.

8. Inmiddels ben je de wandelbrug over de Nete overgewandeld. Aan de picknickplaats kan je een wandelbord van Natuurpunt bekijken. Met laagtij ligt aan de samenvloeiing van Rupel en Nete een grote slikplaat bloot, dan kan je met gemak een 4-tal meeuwensoorten spotten. Ook blauwe reigers en kleine zilvereigers hebben ontdekt dat in de ondiepe plasjes soms iets te vangen valt.

9. Voorbij de laad- en loskade van Wie-

nerberger heb je een goede kijk op de slikken voor de Bovenzanden aan de overkant van de rivier. Een verrekijker of telescoop is een goede hulp om de vogels te bekijken. Deze plek is de toplocatie voor overwinterende watervogels, op een topdag zitten er honderden wilde eenden, wintertalingen, krakeenden en pijlstaarten.

10. Ter hoogte van Terhagen ligt met laagtij ook een kleine slikplaat bloot, ook weer een gedekte tafel voor watervogels. Doorgaans vertoeven er dan groepjes wilde eenden en wintertalingen, bij stevig winterweer ook meerkoeten en waterhoentjes. Aan de overkant van de rivier zie je enkele opvallende uitsteeksels, het zijn kribben. Hun functie is het verder meanderen van de rivier te voorkomen, waardoor de vaargeul beter op zijn plaats blijft. Kieviten gebruiken deze kribben graag als rustplaats. Je moet wel goed kijken, want ze vallen nauwelijks op tussen de grijze breukstenen.

Lengte wandeling

11,5 km - via omleiding: 12,5 km

Start

Nautisch Bezoekerscentrum Rupelstreek, Hoek 76 Boom

Toegankelijkheid

Het hele jaar door op de dijken. Goede wandelschoenen zijn een aanrader, het pad heen en weer naar de vogelkijkhut Visarend in het Broek de Naeyer kan na een regenperiode modderig zijn, net zoals het pad door de Biezenweiden, als je de omleiding zou volgen. Wandelaars met honden moeten hun dier steeds aan de leiband houden, en in het Broek de Naeyer zijn honden niet toegelaten.

Openbaar vervoer

De Lijn: lijn 500 : halte Kapelstraat Boom

Parking

Parking aan Nautisch bezoekerscentrum, Hoek 76 Boom

Info

Getijtafels Wintam:
www.vlaamsehydrografie.be/getijtafels

Nautisch Bezoekerscentrum Rupelstreek:
www.nautischrupelstreek.be

Vaartijden veerboot Boom/Klein-Willebroek:
www.wenz.be/downloads/veerbedieningsuren

Tekst: Erik De Keersmaecker
Natuurpunt Rupelstreek
Info: info@natuurpuntrupelstreek.be

